

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 6CoCsp/6/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8117219789
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 08. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Andrej Radomský
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2022:8117219789.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Andreja Radomského a členov senátu JUDr. Milana Majerníka a JUDr. Viery Zolákovej, v spore žalobkyne: F. E., Z.. XX.XX.XXXX, B. A. XX/XX, XXX XX L., právne zastúpenej JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom, IČO: 31 954 448, so sídlom Sovietskych hrdinov 163/66, 089 01 Svidník, proti žalovanému: PROFI CREDIT Slovakia, s. r. o., IČO: 35 792 752, so sídlom Pribinova 25, 811 09 Bratislava - Staré Mesto, právne zastúpenému Advokátskou kanceláriou JUDr. Andrea Cviková, s. r. o., IČO: 47 233 516, so sídlom Kubániho 16, 811 04 Bratislava - Staré Mesto, o vydanie bezdôvodného obohatenia a o určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Prešov, č. k. 13Csp/203/2017-36 z 5. októbra 2021 takto

rozhodol:

- I. Mení rozsudok v III. výroku tak, že určuje, že zmluvná podmienka „Poplatok za poskytnutie úveru: 25“, uvedená v bode 6. zmluvy o revolvingovom úvere č. 8500070290 zo 17. júla 2014, je neprijateľná.
- II. Mení rozsudok vo IV. výroku tak, že žalobkyni voči žalovanému priznáva nárok na náhradu trov konania o určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok v rozsahu 100 %.
- III. Žalobkyni voči žalovanému priznáva nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

1. Žalobkyňa sa žalobou doručenou Okresnému súdu Prešov 18. augusta 2017 domáhala, aby súd vydal rozsudok, ktorým by rozhodol o povinnosti žalovaného vydať jej bezdôvodné obohatenie vo výške 577,43 eur s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne z tejto sumy od druhého dňa po doručení žaloby žalovanému do zaplataenia a zároveň určil, že zmluvná podmienka „Poplatok za poskytnutie úveru: 25“, uvedená v bode 6. zmluvy o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXXXX zo 17. júla 2014 uzavretej medzi účastníkmi konania a zmluvná podmienka uvedená v čl. I., bod 7.1. Dohody o poskytnutí služieb č. XXXXXXXXXXXX zo 17. júla 2014 k zmluve o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXXXX zo 17. júla 2014 uzatvorená medzi žalobkyňou a žalovaným v znení „Zákazník sa zaväzuje, že za uzavretie dohody zaplatí mesačne poskytovateľovi odplatu vo výške 2,51 % zo sumy schváleného úveru zníženej o sumu poplatku za poskytnutie úveru. Zákazník sa zaväzuje splácať túto odplatu v pravidelných mesačných splátkach, ktorá bude uvedená spolu so splátkami úveru a úrokov za úver v oznámení veriteľa o schválení úveru dlžníkovi, sú neprijateľné.

2. Žalobkyňa žalobu odôvodnila tým, že na základe žiadosti jej bola schválená výška úveru 750,- eur, s ročnou úrokovou sadzbou 18,02 %, RPMN 20,89 % a priemernou RPMN 49,67 % a že pri uzatvorení zmluvy o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXXXX (ďalej len „zmluva o revolvingovom úvere“) jej bola predložená zo strany žalovaného na podpis aj dohoda o poskytovaní služieb a ak chcela úver získať, musela dohodu podpísať. V bode 6. zmluvy o revolvingovom úvere je uvedený poplatok za poskytnutie

úveru vo výške 25,- eur, pričom žalovaný jej neposkytol reálne plnenie za takýto poplatok. Ako súčasť formulára zmluvy o revolvingovom úvere nebol individuálne dojednaný a absenciou zodpovedajúceho protiplnenia spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, a preto predstavuje neprijateľnú podmienku podľa § 53 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „Občiansky zákonník“). Podľa jej názoru zo zmluvy o revolvingovom úvere nie je možné zistiť, o aké plnenie a na aký účel ide. Úver je odplacným právnym úkonom a odplatu pri úvere predstavujú úroky, so synonymami cena úveru, odplata za úver. Potom je otázne, čo je v predmetnej veci cenou úveru, keď zaň má spotrebiteľ platiť úrok za poskytnutie úveru aj poplatok za poskytnutie úveru. Ak úrok je platba za poskytnutý úver, aj poplatok za poskytnutie úveru je platba za poskytnutý úver (nie za nejakú doplnkovú službu). Aká je v skutočnosti ročná úroková sadzba a aká je skutočná výška RPMN, ako to má spotrebiteľ zistiť a vypočítať a aký je účel delenia platby za poskytnutie úveru na úrok a poplatok? Podľa nej ide o nekalú obchodnú praktiku ako opticky znížiť percentuálne ročné vyjadrenie ceny úveru. Nakoľko je vyjadrenie ceny úveru v časti poplatku za poskytnutie úveru neurčité a nezrozumiteľné, podlieha súdnej kontrole neprijateľnosti a je podľa jej názoru neprijateľné. Zrozumiteľná je len odplata za poskytnutie úveru vyjadrená ročným úrokom. Dohoda o poskytovaní služieb nie je ničím iným, ako ďalšou nekalou praktikou na zakrytie skutočnej výšky odplaty za úver s tým, že ide o obdobnú zmluvnú podmienku, akú doposiaľ používal žalovaný priamo v texte formulárov úverových zmlúv, spočívajúcu v možnosti odkladu splátok úveru za poplatok, o neprijateľnosti ktorej už existuje početná judikatúra. Má za to, že napriek obsahu ustanovenia § 53a ods. 1 Občianskeho zákonníka žalovaný podmienku s rovnakým významom používa aj naďalej a spolieha sa na jej vyňatie zo zmluvy o revolvingovom úvere a jej vloženie do osobitnej dohody, ako je tomu aj v tejto veci, keď sa nachádza v článku II. bod 2 dohody. Článok I. bod 7.1. dohody považuje taktiež za neprijateľnú zmluvnú podmienku, keďže žalovaný v ňom neprijateľným spôsobom zakomponoval zmluvné dojednanie, v zmysle ktorého je povinná platiť odplatu za uzavretie takejto dohody. V tomto bode dohody je uvedené, že mesačná odplata za jej uzavretie je 2,51 % zo sumy schváleného úveru, zníženej o sumu poplatku za poskytnutie úveru, pričom konkrétnu sumu si musí spotrebiteľ vypočítať sám. Podľa nej teda žalovaný požaduje, aby jeho zákazník vykonal nasledovné: od sumy poskytnutého úveru 750,- eur odpočítal 25,- eur predstavujúcich poplatok za poskytnutie úveru, čo znamená, že jej bol reálne poskytnutý úver vo výške 725,- eur. Jedno percento z tejto hodnoty je 7,25 eur. Súčinom sumy 7,25 eur a podielu 2,51 % uvedeného v bode 7.1. dohody dostane sumu 18,20 eur, ktorú si žiada žalovaný za doplnkové služby, a to mesačne. Pri vynásobení tejto mesačnej splátky počtom mesiacov platnosti primárnej zmluvy o revolvingovom úvere, teda 36, je výsledkom suma 655,20 eur a odplata iba za tieto doplnkové služby tak predstavuje 90,37 % z tejto sumy. Táto zmluvná podmienka nie je podmienkou individuálne dojednanou, pretože spotrebiteľ nemôže ovplyvniť jej obsah, aj keď má možnosť oboznámiť sa s ňou pred podpisom zmluvy (§ 53 ods. 2 Občianskeho zákonníka). Dohoda neobsahuje presné určenie odplaty, za ktorú sa doplnkové služby poskytujú, neuvádza sa v nej dôvod, prečo za rovnaké služby platí viac ten zákazník, ktorému je poskytnutý vyšší úver a v neposlednom rade ide v tomto prípade o úžeru, pretože hodnota žalovaným požadovaného plnenia je k hodnote vzájomného plnenia, ktoré mal poskytnúť, v hrubom nepomere. Pri podpise spotrebiteľskej zmluvy nemala záujem o poskytnutie doplnkových služieb, avšak ak chcela úver získať musela túto dohodu podpísať s tým, že predmetná dohoda pre ňu nemá po materiálnej stránke žiadne výhody, vymedzené služby sú len administratívneho charakteru a neposkytujú jej žiadne reálne protiplnenie. Podľa nej pojem neprijateľná podmienka vychádza z predpokladu, že ide o zmluvnú podmienku, ktorá napriek požiadavke dobrej viery spôsobuje materiálnu disproporciu ku škode spotrebiteľa (článok 3 ods. 1 smernice Rady 93/13/EHS). Túto skutočnosť je súd povinný preveriť z úradnej moci (§ 298 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), rozsudok SD EÚ C-240/98 až C-244/98), teda v tomto prípade sa nedá uvažovať o výsostnom práve spotrebiteľa, ktorý by nebol viazaný neprijateľnou podmienkou len za stavu, kedy by sa výslovne určenia jej neplatnosti domáhal (§ 3 ods. 5 veta prvá zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov. Neprijateľná podmienka je absolútne neplatná (§ 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka), a to samozrejme bez ohľadu na iniciatívu spotrebiteľa. Naliehavý právny záujem na určení neprijateľnosti zmluvných podmienok je daný zákonom a nie je potrebné ho preukazovať. Čo sa týka nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia zmluva o revolvingovom úvere neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. c), f) a k) zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o spotrebiteľských úveroch“), v dôsledku čoho je predmetný spotrebiteľský úver bezúročný a bez poplatkov. Žalovaný jej skutočne poskytol úver vo výške 725,- eur a doposiaľ na predmetnú zmluvu zaplatila 1.302,43 eur.

3. Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyni 577,43 eur s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne z tejto sumy od 26. septembra 2017 do zaplataenia do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku, určil, že zmluvná podmienka uvedená v článku I., bod 7.1. dohody o poskytnutí služieb č. XXXXXXXXXXXX zo 17. júla 2014 k zmluve o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXXXX zo 17. júla 2014 v znení: „Zákazník sa zaväzuje, že za uzavretie dohody zaplatí mesačne poskytovateľovi odplatu vo výške 2,51 % zo sumy schváleného úveru zníženej o sumu poplatku za poskytnutie úveru. Zákazník sa zaväzuje splácať túto odplatu v pravidelných mesačných splátkach, ktorá bude uvedená spolu so splátkami úveru a úrokov za úver v oznámení veriteľa o schválení úveru dlžníkovi.“, je neprijateľná, zamietol žalobu v prevyšujúcej časti, priznal žalobkyni voči žalovanému nárok na náhradu trov konania o vydanie bezdôvodného obohatenia v rozsahu 100 %, o výške ktorej rozhodne po právoplatnosti tohto rozsudku samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník, nepriznal stranám sporu náhradu trov konania o určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok.

4. Právne súd prvej inštancie vec posúdil podľa § 37 ods. 1, § 40 ods. 3 prvá veta, § 52 ods. 1, ods. 3, ods. 4, § 53 ods. 1, ods. 2, ods. 3, ods. 5, § 53a ods. 1, § 54 ods. 1, ods. 2, § 451 Občianskeho zákonníka v znení účinnom ku dňu uzatvorenia zmluvy o revolvingovom úvere, § 3 ods. 3, ods. 5 prvá veta zákona o ochrane spotrebiteľa v znení účinnom ku dňu uzatvorenia zmluvy o revolvingovom úvere, § 1 ods. 1, § 9 ods. 1 prvá veta, ods. 2 písm. f), písm. g), písm. i), písm. l), písm. m), § 11 ods. 1 písm. a), písm. b), písm. c) zákona o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom ku dňu uzatvorenia zmluvy o revolvingovom úvere, § 273 ods. 1 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník (ďalej len „Obchodný zákonník“). Úroky z omeškania priznal súd žalobkyni v súlade s ustanoveniami § 517 ods. 1 prvá veta, ods. 2, § 563 Občianskeho zákonníka a ustanovením § 3 nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka.

5. Súd prvej inštancie svoje rozhodnutie skutkovo odôvodnil tým, že zmluva o revolvingovom úvere bola vyhotovená na predtlačenom formulári žalovaného, do ktorého boli v bodoch 2. až 6. doplnené osobné údaje žalobkyne ako dlžníčky a údaje o požadovanom a schválenom revolvingovom úvere s mesačnou splátkou vo výške 26,62 eur a o mesačnej platbe (s platbou podľa dohody o poskytovaní služieb, ak bude uzavretá) vo výške 44,82 eur. V bode 7. je uvedené, že zmluvné strany v ďalšom odkazujú na úpravu obsiahnutú v zmluvných dojednaniach zmluvy o revolvingovom úvere (na zadnej strane tejto žiadosti/zmluvy), na zadnej strane predloženej kópie zmluvy sú však pod bodmi 8. až 13. ďalej uvedené už len sankcie a záverečné ustanovenia. Ďalšie zmluvné dojednania zmluvy o revolvingovom úvere súdu predložené neboli. Vyplnené tlačivo zmluvy o revolvingovom úvere, na ktoré žalobkyňa ako spotrebiteľka pripojila svoj podpis, okrem chýbajúceho údaj o dobe trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a podmienok upravujúcich jeho čerpanie, neobsahuje napokon ani údaj o podmienkach, ktoré upravujú uplatňovanie úrokovej sadzby. Vzhľadom na to, že v texte písomnej zmluvy, na ktorú spotrebiteľ pripojil svoj, nie sú uvedené podmienky upravujúce čerpanie úveru (kedy spotrebiteľ dostane peniaze) a je uvedený len počet splátok (bez toho aby bolo zrejmé, kedy sa majú splácať), zo zmluvy samotnej (bez vymedzenia spôsobu čerpania úveru a začiatku uplatňovania úrokovej sadzby zakladajúcich dlh samotný) nie je teda tiež ani odvodené vôbec zrejmý konkrétny termín prvej a následných splátok (ktoré by sa mali platiť zrejme až po jeho čerpaní). V bode 7.1. dohody o poskytovaní služieb je uvedené, že „Zákazník sa zaväzuje, že za uzavretie dohody zaplatí mesačne poskytovateľovi odplatu vo výške 2,51 % zo sumy schváleného úveru zníženej o sumu poplatku za poskytnutie úveru. Zákazník sa zaväzuje splácať túto odplatu v pravidelných mesačných splátkach, ktorá bude uvedená spolu so splátkami úveru a úrokov za úver v oznámení veriteľa o schválení úveru dlžníkovi.“ V bode 7.2. tejto dohody je pritom uvedené, že počet a dátum splátok odplaty podľa tejto dohody je rovnaký s počtom a dátumom splatnosti splátok úveru a úroku za úver s tým, že ak dôjde k zosplatneniu splátok podľa príslušnej zmluvy o revolvingovom úvere, neuhradené splátky odplaty sa stanú splatnými dňom zosplatnenia splátok a zákazník je povinný ich uhradiť spolu so zosplatnenými splátkami podľa príslušnej zmluvy o revolvingovom úvere. V článku II. dohody o poskytovaní služieb označenom ako Definícia služieb je uvedené, že na základe tejto dohody sa poskytuje zákazníkovi nasledovný komplexný balíček služieb: 1. služba „informácia o zostávajúcich záväzkoch“, 2. služba „odklad splatnosti splátok“ spočívajúca v možnosti zákazníka odložiť si splatnosť (3) troch akýchkoľvek splátok podľa zmluvy o revolvingovom úvere“, 3. služba „informácia pred splatnosťou splátky“, 4. služba „informácia o prijatí platby“, 5. služba „vyhotovenie a zaslanie kópie dokumentácie“, 6. služba „zmena zmluvy na podnet klienta“, 7. služba „prepárovanie platieb na príslušnú zmluvu“, 8. služba „druhá upomienka zdarma“ a 9. služba „podpora call centra a osobné stretnutie s viazaným finančným agentom“.

6. Súd prvej inštancie svoje rozhodnutie právne odôvodnil tým, že kritériá neprijateľnosti zmluvnej podmienky (ako ustanovenia v spotrebiteľskej zmluve, ktoré nie je vylúčené z prieskumu a spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa) boli pritom v danom prípade naplnené iba v prípade druhej žalobkyňou napadnutej zmluvnej podmienky (týkajúcej sa odplaty za dohodu o poskytovaní služieb). Prvé zo žalobkyňou napadnutých zmluvných ustanovení, a to ustanovenie o poplatku za poskytnutie úveru 25,- eur je totiž podľa názoru súdu v bode 6 zmluvy o revolvingovom úvere vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne, a to už svojim označením za čo sa platí a v akej výške, pričom tento poplatok je zo strany dodávateľa požadovaný (aj podľa tvrdení žalobkyne) popri úroku ako súčasť odplaty (ceny) za poskytnutie úveru, čím sa nepochybne týka hlavného predmetu plnenia (poskytnutie úveru) a primeranosti jeho ceny a z posudzovania jeho neprijateľnosti je tak v zmysle ustanovenia § 53 ods. 1 veta druhá Občianskeho zákonníka vylúčené. Poplatok za poskytnutie úveru jasne definuje protiplnenie, a to poskytnutie úveru (dojednanie záväzku poskytnúť peňažné prostriedky), pričom daný poplatok je súčasťou odplaty za úver. Tento poplatok nie je vylúčený zákonom o spotrebiteľských úveroch, ani Občianskym zákonníkom, resp. iným zákonom, ba práve naopak napr. Obchodný zákonník v ustanovení § 499 Obchodného zákonníka počíta s tým, že za dojednanie záväzku veriteľa poskytnúť peňažné prostriedky možno dojednať odplatu, ktorá tak môže byť súčasťou odplaty za poskytnutie úveru. V tejto súvislosti súd tiež podporne poukazuje aj na rozsudok Krajského súdu v Prešove, č. k. 15CoCsp/23/2020-154 ako aj jeho odôvodnenie, v ktorom tento uviedol, že „z pracovného dokumentu útvarov komisie - Usmernenie na uplatňovanie smernice 2008/48/ES vo vzťahu k nákladom a ročnej percentuálnej miere nákladov z 8. mája 2012 SWD (2012) 128 vyplýva, že celkové náklady spojené s úverom zahrňujú celé spektrum nákladov, ktoré spotrebiteľ musí zaplatiť za prístup k úveru alebo jeho využívanie a okrem iného administratívne poplatky (napr. za prípravu pôžičky alebo preskúmanie a schválenie úveru). Keďže spotrebiteľ vstupuje do zmluvného vzťahu s dodávateľom poskytujúcim spotrebiteľské úvery z dôvodu, že chce získať úver, podľa názoru odvolacieho súdu nie je možné dospieť k záveru, že poplatok za poskytnutie úveru slúži len záujmom dodávateľa.“ Podľa údajov uvedených v zmluve o revolvingovom úvere poplatok za poskytnutie úveru s ročnou úrokovou sadzbou 18,02 % bol zohľadnený aj pri výpočte RPMN vo výške 20,89 %, ktorá je hlavným indikátorom ceny a výhodnosti spotrebiteľského úveru a eventuálne tvrdenia žalobkyne o nejakom optickom znižovaní ceny úveru tak rovnako neprichádzajú do úvahy. To, že poplatok za poskytnutie úveru je započítaný aj do celkovej čiastky, ktorú musí spotrebiteľ uhradiť, vyplýva aj zo zmluvy (úver + úroky za celú dobu čerpania úveru + poplatok za poskytnutie úveru), pričom zo zmluvy o revolvingovom úvere vyplýva, že RPMN je vypočítaná z celkových nákladov. Ohľadom druhej zmluvnej podmienky týkajúcej sa odplaty za dohodu o poskytovaní služieb však súd dospel k záveru, že táto zmluvná podmienka uvedená v dohode o poskytovaní služieb k zmluve o revolvingovom úvere (ktorá je vedľajšou zmluvou k zmluve o revolvingovom úvere, ktorú dopĺňa a ktorou je podmienená), sa v tomto zmluvnom vzťahu týka vedľajšieho predmetu plnenia a jeho ceny a z predmetu prieskumu v zmysle ustanovenia § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka tak vylúčená nie je. Dojednanie odplaty za informačné služby (nezávislé od výšky vyčerpaného úveru) a za službu spočívajúcu v možnosti odkladu maximálne troch splátok úveru, špecifikované v článku II. dohody o poskytovaní služieb, a to vo výške 2,51 % mesačne zo sumy schváleného úveru zníženej o sumu poplatku za poskytnutie úveru v celkovej výške 90,36 % (36 splátok x 2,51 %) z poskytnutej sumy úveru a osobitne aj vzhľadom na povinnosť jej úhrady spolu so splátkami úveru aj v prípade, ak dôjde k zosplateniu splátok podľa zmluvy o revolvingovom úvere, keď niektoré z týchto služieb navyše ani pri trvaní zmluvy nemusia byť reálne poskytnuté (nakoľko sú podmienené aj ďalšími podmienkami), spôsobuje celkom zjavne značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa a v zmysle ustanovenia § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka tak predstavuje neprijateľnú podmienku. Žalobkyňa teda podľa názoru súdu celkom oprávnene poukazuje na to, že táto zmluvná podmienka spôsobuje zjavnú materiálnu disproporciu (tohto poplatku a plnenia dodávateľa) ku škode spotrebiteľa (článok 3 ods. 1 smernice Rady 93/13/EHS), podľa ktorej by dlžník mal byť povinný platiť (dokonca takto neprimerane vysoký) poplatok za služby, ktorá mu v konečnom dôsledku materiálne ani nemusia byť poskytnuté a o ktoré ani nemusí mať záujem, a to napr. aj bez ohľadu na to, či spotrebiteľ napokon o odklad splátok vôbec niekedy požiada a túto službu aktivuje. Obrana žalovaného pritom spočívala v podstate len v tom, že za individuálne dojednanú zmluvnú podmienku možno považovať aj takú, ktorú mohol spotrebiteľ vylúčiť, resp. pri ktorej mohol spotrebiteľ dosiahnuť, že sa nestane súčasťou jeho vzťahu s dodávateľom bez toho, aby sa zmenilo jeho postavenie oproti stavu, ak by podmienku prijal, čo však v tomto konaní zo strany žalovaného ako dodávateľa konkrétne tvrdené a ani preukázané nebolo. Súd pritom poukazuje na to, že podľa § 53 ods. 3 Občianskeho zákonníka platí

zákonná prezumpcia o tom, že zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané, ak dodávateľ nepreukáže opak a ten v danom prípade preukázaný nebol. Žalobkyňa totiž v tejto súvislosti nijako konkrétne netvrdila a ani nepreukázala, že by si spotrebiteľ uvedenú zmluvnú podmienku osobitne vyžiadal, ani to ako bola spotrebiteľovi táto zmluvná podmienka ponúknutá, a či bola pritom spotrebiteľovi zo strany dodávateľa (ktorý jej text formuloval), vrátane porovnania výhod i prípadných negatív tejto zmluvnej podmienky (čo za to dostane), vzhľadom na jej povahu, aj riadne a transparentne vysvetlená. Žalovaný pritom netvrdil a nepreukázal (napr. poukazom na iné zmluvné vzťahy z tohto obdobia) napokon vlastne ani to, že by mal takto poučený spotrebiteľ (ktorý pritom tvrdil, že ak chcel úver získať, musel dohodu podpísať) zároveň reálnu možnosť pôsobenie tohto ustanovenia (podmienky) vylúčiť. Ďalej obrana žalovaného vo vzťahu k tejto zmluvnej podmienke spočívala v podstate už len v tom, že dojednanie o cene a predmete plnenia nie je neprijateľnou podmienkou, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny (resp. že ustanovenia týkajúce sa tejto služby ako hlavného predmetu plnenia a primeranosti jej ceny posudzovaniu neprijateľnosti nepodliehajú), k čomu však súd poukazuje na to, že ak napadnuté ustanovenie, resp. zmluvná podmienka v zmysle tvrdení žalovaného nebola, resp. nemala byť podmienkou uzavretia zmluvy o revolvingovom úvere, tak má vo vzťahu k tejto zmluve, ktorou je podmienená, nepochybne iba vedľajšiu (akcesorickú) povahu, teda netýka sa hlavného (ale vedľajšieho) predmetu plnenia a primeranosti jeho ceny a z posudzovania zákazu nerovnováhy zmluvných ustanovení, resp. neprijateľnosti zmluvnej podmienky v zmysle ustanovenia § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka preto vylúčená nie je. Voči tvrdeniam žalobkyne o tom, že vyžadovanie plnenia na základe tejto podmienky v celkovom rozsahu 90,36 % z poskytnutej sumy predstavuje značnú materiálnu disproporciu (na škodu spotrebiteľa), pritom žalovaný ani nenamietal. Pozornosti súdu napokon neušlo ani to, že napadnutá zmluvná podmienka zmluvné postavenie žalobkyne ako spotrebiteľky oproti bežnej zákonnej úprave v zmysle ustanovenia § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka aj nepochybne neprípustne zhoršuje. Situácia s odloženou, resp. neskoršou úhradou splátok okrem možnosti jej dojednania priamo pri úprave ich splatnosti, ak by aj reálne (a nie len potenciálne, so zaplatením poplatku vopred bez ohľadu na jej výskyt) nastala, je totiž nepochybne dostatočne podporne a primerane riešená zákonnými ustanoveniami, a to najmä ustanoveniami o úročení úveru až do jeho vrátenia (resp. podľa dojednaného spôsobu uplatňovania úrokovej sadzby uvedeného v zmluve - vid' úroková sadzba spotrebiteľského úveru a podmienky, ktoré upravujú jej uplatňovanie podľa § 9 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch) a ustanoveniami o zákonných úrokoch z omeškania, ktoré by boli pre spotrebiteľa celkom zjavne výhodnejšie a odklon od nich tak jeho pozíciu nepochybne (nepripustne) zhoršuje. Žalobkyňou označená zmluvná podmienka týkajúca sa odplaty za dohodu o poskytovaní služieb v znení uvedenom vo výrokovvej časti tohto rozsudku, je teda aj podľa názoru súdu nepochybne neprijateľná. Pochybnosti však mal súd o význame a prípustnosti osobitnej žaloby v časti o určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok v individuálnom spotrebiteľskom spore, ktoré konajúci súd v minulosti už aj viackrát vyslovil a formuloval v niektorých svojich skorších rozhodnutiach (napr. v rozsudkoch sp. zn. 13C/372/2015, sp. zn. 13C/1/2016 a ďalších), v ktorých súd vychádzal z neprípustnosti individuálnej spotrebiteľskej žaloby o určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky vzhľadom na to, že žalobcovia neobjasnili a nepreukázali naliehavý právny záujem na žiadanom určení. Súd pritom vychádzal z toho, že naliehavý právny záujem na individuálnej žalobe o určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky nijako nevyplýva (na rozdiel od toho ako to tvrdili žalobcovia) priamo z ustanovení hmotného práva podľa § 53 Občianskeho zákonníka, ani z ustanovenia § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa domáhať sa proti porušiteľovi na súde ochrany svojho (konkrétneho) práva (ktoré žalobcovia nešpecifikovali), a ani z ustanovenia § 298 CSP, či poukazu na povinnosť štátu zabezpečiť, aby spotrebiteľ nebol takou podmienkou viazaný. Konajúci súd v týchto veciach opakovane vyslovil názor, že ak ide len o záujem žalobkyne deklaratórne rozhodnutím súdu určiť neprijateľnosť zmluvnej podmienky, o ktorej žalobkyňa, tvrdiac s tým súvisiace hmotnoprávne dôvody, má svoju predstavu, vie, že je neprijateľná, a tiež to, že v inom konaní (ako tvrdí) už boli predmetné zmluvné podmienky vyhlásené za neplatné z dôvodu ich neprijateľnosti, že z ustanovenia § 53a Občianskeho zákonníka vyplýva pre dodávateľa povinnosť zdržať sa ich používania a že neprijateľná zmluvná podmienka je absolútne neplatná podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka „a to samozrejme bez ohľadu na iniciatívu spotrebiteľa“ (vid' bod 7. tohto odôvodnenia), tak právny záujem na tomto určení (význam tohto súdneho konania v tejto časti) - len pre to, aby o tomto (časti právneho vzťahu) nadobudol judikovanú istotu, resp. aby to bolo určené aj v tomto konaní, keď nie je zjavné, či inak vôbec bude, resp. má byť toto právo predmetom súdneho konania, teda či si voči nemu žalovaný dodávateľ (napr. aj s poukazom na premlčanie) bude na súde vôbec nejaké s tým súvisiace právo uplatňovať a či je takáto súdna ochrana nejakého jeho konkrétneho práva vôbec potrebná - s poukazom na hospodárnosť konania a v

zmysle predchádzania zbytočnému rozmnožovaniu sporov, nie je naliehavý. Súd k tomu poukazoval aj na to, že uvedené je ešte zreteľnejšie v prípadoch, ak je žalobca zastúpený advokátom, keď súčasťou právnych služieb advokáta je nepochybne aj poskytovanie základného právneho poradenstva, a jeho úloha a ochranná funkcia práva (tam kde právne normy pôsobia objektívne) tak môže byť a je už primerane naplnená tým, že advokát spotrebiteľovi vysvetlí, aké sú jeho práva a povinnosti a ako sa má zachovať, a nie tým, že ho bude viesť k nepotrebnému nadužívaniu právnych prostriedkov a za každú cenu, bez rozumného a primeraného záujmu samotného spotrebiteľa, tohoto zaťažovať zbytočnými súdnymi spormi, „tlačiť“ do súdneho konania a zastupovať v ňom. Súd pritom tiež poukazoval na to, že prípustnosť takejto osobitnej určovacej žaloby nemožno odôvodniť iba poukazom na ustanovenie § 298 CSP, keďže toto ustanovenie je vymedzené ako osobitné oprávnenie súdu, resp. osobitná náležitosť rozhodnutia v spotrebiteľských veciach (uviesť znenie takej podmienky vo výroku rozsudku) a nie ako ustanovenie oprávňujúce žalobcu na podanie osobitne k tomu smerujúcej žaloby (porovnaj k tomu aj gramatické vyjadrenie „uvedie vo výroku“ verzus možnosť požadovať aby „sa rozhodlo o určení“). Z hľadiska prvotného posudzovania žalôb a ich účelu totiž netreba stratiť zo zreteľa, že aj určenie neprijateľnosti, a teda neplatnosti zmluvnej podmienky, je nepochybne určením právnej skutočnosti, pričom pre procesnú prípustnosť takejto žaloby (a nielen povinnosť a prípustnosť s tým súvisiaceho predbežného právneho posúdenia a osobitného uvedenia jej znenia vo výroku rozsudku zo strany súdu) je preto nevyhnutné, aby v zmysle ustanovenia § 137 písm. d) CSP možnosť takejto žaloby (vrátane s tým súvisiaceho osobitného právneho významu) vyplývala z osobitného predpisu. Súd pritom zdôraznil, že žiadne súdne konanie nemôže byť samoučelné. Žiadny osobitný predpis pritom možnosť takejto žaloby a jej osobitný význam pre daného konkrétneho spotrebiteľa nikde neustanovuje. Aj z hľadiska doslovného (gramatického) výkladu ustanovenia § 137 písm. d) CSP (umožňujúceho požadovať, aby sa rozhodlo o určení právnej skutočnosti, „ak to vyplýva z osobitného predpisu“) ustanovenie § 298 CSP (toho istého zákona) vo vzťahu k ustanoveniu § 137 písm. d) CSP nepochybne žiadnym osobitným predpisom (zákonom) nie je, a teda osobitný význam a ani osobitnú možnosť takejto žaloby pre dotknutého spotrebiteľa v zmysle ustanovenia § 137 písm. d) CSP osobitne nezakladá a na podanie takejto osobitnej žaloby tak individuálneho spotrebiteľa ani neopravňuje. Súd k tomu poukazoval aj na názor vyjadrený v komentovanej odbornej literatúre, podľa ktorého „hoci výpočet § 137 CSP je len demonštratívny, domnievame sa, že žaloba výlučne na určenie neplatnosti zmluvnej podmienky v individuálnom spotrebiteľskom spore už nebude prichádzať do úvahy. Pravidlom budú žaloby, ktorých obsahom je splnenie povinnosti (plniť, vydať bezdôvodné obohatenie, nahradiť škodu, zaplatiť primerané finančné zadostučinenie a pod. - porovnaj ods. 2 komentovaného ustanovenia) alebo určenie, či tu právo je (napr. vlastnícke) a súd bude platnosť ustanovení spotrebiteľskej zmluvy posudzovať ako prejudiciálnu otázku.“ (Števec, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2016, s. 1037.). V súvislosti s úvahami o (ne)potrebe (naliehavého) právneho záujmu na požadovanom určení pritom konajúci súd v týchto prípadoch napokon tiež poukázal na to, že podľa jeho názoru nestačí a neprihádza do úvahy ani iba prípadný jednoduchý poukaz na ustanovenie § 3 ods. 3 a 5 zákona o ochrane spotrebiteľa, ktorý deklaruje, že (ods. 3) každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými zmluvnými podmienkami, a (ods. 5) možnosť spotrebiteľa proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa domáhať sa na súde ochrany svojho práva proti porušiteľovi. Uvedené ustanovenie v ods. 3 totiž deklaruje iba legitímny cieľ a účel nášho právneho poriadku v spotrebiteľských veciach, t. j. (právo na) ochranu pred neprijateľnými zmluvnými podmienkami bez toho, aby z tohto ustanovenia vyplývali konkrétne práva, resp. spôsoby ako má byť táto ochrana právne zabezpečená, prípadne že sa tak má stať výlučne a vždy iba v súdnom konaní a že by táto ochrana nemohla byť v podmienkach nášho štátu, riadne zabezpečená (podobne ako rad ďalších práv, napr. právo na ochranu pred inými neplatnými úkonmi alebo zmluvnými dojednaniami, právo na ochranu majetku a vlastníckeho práva, právo na ochranu obydlia, života a zdravia, atď.) bez nutnej ingerencie súdu už prijatím a objektívnym pôsobením všeobecne záväzných právnych predpisov (stanovujúcich napr. absolútnu neplatnosť právnych úkonov alebo ich častí, nevymáhateľnosť nemravných nárokov, ex offo kontrolu zmluvných podmienok v súdnom konaní tam, kde sa súvisiace vzťahy stanú predmetom konania na súde, a pod. - viď aj znenie záväzku členských štátov Európskej únie, vrátane Slovenskej republiky, podľa čl. 6 ods. 1 smernice Rady 93/13/EHS „zabezpečiť“, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva, neboli záväzné pre spotrebiteľa). Nasledujúce ustanovenie (v § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa) v nadväznosti na to potom deklaruje právo spotrebiteľa domáhať sa proti porušeniu ochrany svojho práva aj na súde, teda právo na súdnu ochranu, avšak, tak ako vyplýva z doslovného textu aj zrejmeho účelu tohto ustanovenia, malo by ísť o ochranu jeho konkrétneho práva (s prihliadnutím na jeho povahu), a

(vzhľadom na absenciu úpravy ďalších podrobností) za podmienok ustanovených ostatnými zákonmi (upravujúcimi napr. súdne poplatky, právomoc a príslušnosť súdu, podmienky a prekážky konania), a nie o jeho absolútnu nepotrebnú abstraktnú ochranu v zbytočných sporoch bez praktického významu (nalievavého právneho záujmu), v ktorých nie je zrejmé o ochranu ktorého jeho konkrétneho práva by vlastne pri osobitnej žalobe na určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky malo ísť. Všetky rozsudky, v ktorých konajúci súd ohľadom neprípustnosti a zbytočnosti osobitných žalôb o určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky vychádzal z vyššie uvedených názorov (uvedených v bode 33. tohto odôvodnenia) však boli odvolacím súdom zrušené (bez vysvetlenia dôvodov zrušenia týchto rozsudkov namiesto možnosti ich zmeny v zmysle ustanovenia § 388 CSP, ako aj vysvetlenia individuálneho významu týchto žalôb) a vrátené konajúcemu súdu na ďalšie konanie s poukazom na ustanovenie § 3 ods. 3 a ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa a ustanovenie § 298 CSP a právny názor, že spotrebiteľ sa vždy môže domáhať určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky (bez vysvetlenia osobitného významu týchto konaní), a to dokonca bez ohľadu na plynutie času a skutočnosť, či sú tieto zmluvné vzťahy už ukončené a tiež bez ohľadu na to či si spotrebiteľ už splnil aspoň svoje základné (nesporné) skutočnosti a či si dodávateľ voči nemu neprijateľnú zmluvnú podmienku aktuálne vôbec nejako uplatňuje, a preto súd napokon vzhľadom na takúto rozhodovaciu prax tunajšieho odvolacieho súdu v záujme nepredlžovania súdneho sporu formálne vyslovil zistenú neprijateľnosť druhej zmluvnej podmienky, ktorej určenia sa žalobkyňa domáhala tak, ako je uvedené vo výrokovvej časti tohto rozsudku, hoci žalobkyňa v tomto konaní nijako nevysvetlila, netvrdila a ani nepreukázala, že by bola akokoľvek nútená domáhať sa v tomto smere súdnej ochrany a uplatňovať určenie jej neprijateľnosti vo výroku rozsudku v tomto súdnom konaní.

7. Skutkové tvrdenia žalobkyne o tom, že jej bola z revolvingového úveru poskytnutá len suma vo výške 725,- eur a z jej strany bola zaplatená suma spolu vo výške 1.302,43 eur, neboli v konaní nijako spochybnené, a preto z nich súd ďalej aj vychádzal. Okrem toho z predloženej písomnej zmluvy o revolvingovom úvere, na ktorú žalobkyňa ako spotrebiteľka pripojila svoj podpis, súd zistil, že jej písomné vyhotovenie, okrem chýbajúceho údaj o dobe trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a o podmienkach upravujúcich jeho čerpanie, neobsahuje ani údaj o spôsobe uplatňovania úrokovej sadzby. Vzhľadom na to, že samotná zmluva, resp. text zmluvy o spotrebiteľskom úvere, na ktorý spotrebiteľ pripojil svoj podpis, neobsahuje (ad 1.) dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere - teda dobu trvania záväzku poskytnúť peňažné prostriedky (čo má osobitný význam najmä pri neskoršom, prípadne postupnom čerpaní úveru, resp. pri revolvingu) a údaje o splatnosti - uvedené zrejme len v jednostrannom dodatočnom oznámení veriteľa o schválení úveru dlžníkovi po podpise zmluvného formulára, odkazujúceho tak v čase podpisu zmluvy na ešte neexistujúci, resp. nevyplnený či spotrebiteľovi neznámy údaj (v čase podpisu zmluvy tento údaj nebol jej súčasťou), ktorý nepochybne nemožno považovať za súčasť dohodnutej písomnej zmluvy, na ktorú spotrebiteľ pripojil svoj podpis, (ad 2.) podmienky upravujúce čerpanie úveru - teda „akým spôsobom a kedy spotrebiteľ dostane peniaze“, a ďalej tiež ani (ad 3.) podmienky upravujúce uplatňovanie úrokovej sadzby - ktorými sa, vychádzajúc z podstaty a zmyslu úročenia, rozumejú všetky podmienky tak, aby bolo zrejmé ako, resp. z akej sumy a odkedy (napr. či už od dojednania úveru - rezervácie peňažných prostriedkov, alebo od reálneho poskytnutia peňažných prostriedkov v prospech dlžníka, alebo až od určitého iného času v prípade dojednania dočasného bezúročného obdobia) a dokedy sa má uplatňovať (napr. do stanoveného času splatnosti, alebo do vrátenia, alebo inak), a to tak, aby bola jasne určiteľná povinnosť platenia úrokov (napr. aj v situácii prípadného predčasného alebo oneskoreného vrátenia peňažných prostriedkov), poskytnutý spotrebiteľský úver sa preto v zmysle ustanovenia § 11 ods. 1 písm. a), b) zákona o spotrebiteľských úveroch považuje za bezúročný a bez poplatkov, a teda veriteľ právo na ich úhradu nemal. Tým sa majú na mysli nepochybne všetky úroky a poplatky vzťahujúce sa k tomuto úveru. Vzhľadom na to súd považoval túto žalobu za dôvodnú aj v časti o vydanie bezdôvodného obohatenia, a preto žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni sumu v rozsahu rozdielu medzi peňažnými prostriedkami, ktoré žalobkyni na základe revolvingovej zmluvy v sume 725,- eur reálne poskytol (a na ktorých vrátenie tak mal nárok) a tými, ktoré žalobkyňa na tento úver v jeho prospech vo výške 1.302,43 eur celkovo uhradila, teda vo výške 577,43 eur. Pokiaľ ide o úroky z omeškania spojené s vydaním bezdôvodného obohatenia (uplatnené odo dňa nasledujúceho po doručení žaloby žalovanému), nakoľko čas splnenia tohto dlhu nie je ustanovený právnym predpisom a žalobkyňa žalovaného o jeho vydanie osobitne nepožiadala, v zmysle ustanovenia § 563 Občianskeho zákonníka bol žalovaný povinný vydať žalobkyni toto bezdôvodné obohatenie nasledujúceho dňa po doručení žaloby (doručenej mu 25. septembra 2017), od ďalšieho dňa je v omeškani s plnením tohto peňažného dlhu, a preto je povinný platiť žalobcovi z dlžnej sumy aj úroky z omeškania. Súd preto žalobkyni

priznal uplatnenú sumu bezdôvodného obohatenia spolu so zákonnými úrokmi z omeškania v zmysle ustanovenia § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka a ustanovenia § 3 nariadenia vlády Slovenskej republiky za čas po jeho splatnosti vo výške o päť percentuálnych bodov vyššej než bola základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania tak, ako je uvedené výrokovej časti tohto rozsudku.

8. O trovách konania rozhodol súd prvej inštancie podľa § 255 ods. 1 CSP v spojení s ustanovením § 262 ods. 1, ods. 2 CSP. Žalobkyňa bola v konaní proti žalovanému úspešná v celom rozsahu v časti o zaplatenie sumy 577,43 eur, preto jej súd v tejto časti voči žalovanému priznal nárok na plnú náhradu trov konania potrebných na účelné uplatňovanie tohto práva v rozsahu 100 %, o ktorých výške rozhodne samostatným uznesením. V časti o určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok bola žalobkyňa úspešná v časti týkajúcej sa jednej zmluvnej podmienky a žalovaný v časti týkajúcej sa druhej zmluvnej podmienky, čím sa ich úspech v konaní v tejto časti navzájom kompenzoval, a preto súd náhradu trov konania v tejto časti stranám sporu nepriznal.

9. Proti rozsudku v rozsahu III. a V. výroku podala včas odvolanie žalobkyňa, a to z dôvodov uvedených v ust. § 365 ods. 1 písm. f) a h) CSP, teda, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. V súvislosti s namietaným nesprávnym právnym posúdením veci súdom prvej inštancie poukázala na právny názor vyjadrený v publikácii Občiansky zákonník I. § 1 - 450. 2. vydanie. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2019 takto: „V súvislosti s citovaným recitálom a čl. 4 ods. 2 smernice Rady 93/13/EHS ešte dopĺňame, že otázka primeranosti ceny vo vzťahu ku kvalite poskytovaných služieb a dodávaných tovarov vylučuje len skúmanie ceny ako takej, avšak nezahŕňa vylúčenie vedľajších cenových plnení korešpondujúcich s vedľajšími čiastkovými plneniami zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa netýkajú hlavného predmetu zmluvy. Povedané inak, zo súdnej kontroly neprijateľnosti zmluvných podmienok nebudú vylúčené zmluvné podmienky regulujúce rôzne poplatky, ktoré predstavujú čiastkovú odplatu za doplnkové služby a nevstupujú do ceny spojenej s hlavným predmetom zmluvy. Vedľajšie cenové dojednania preto v plnej miere súdnej kontrole neprijateľných zmluvných podmienok podliehať budú. Na tomto mieste nemôžem v žiadnom prípade súhlasiť s prístupom a právnym posúdením finančného arbitra v Českej republike a rovnako Najvyššieho súdu ČR a Ústavného súdu ČR, ktoré poplatky požadované bankami a ďalšími veriteľmi napríklad za správu a vedenie úverového a bankového účtu považovali za cenu, ktorá nepodlieha podľa citovaného čl. 4 ods. 2 smernice Rady 93/13/EHS súdnej kontrole. Uvedený prístup považujem za nesprávny, pretože vedľajšie cenové dojednania nemožno subsumovať pod otázku primeranosti ceny za dodávané tovary alebo poskytované služby.“ V nadväznosti na to zdôraznila, že ide o poplatok, ktorý je cielený na skryté prenášanie skutočnej ceny služby do poplatkov, ale aj to, že ustanovenie § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka predstavuje tzv. čierny zoznam neprijateľných zmluvných podmienok a lex specialis k odseku 1, pričom vypočítava zmluvné klauzuly, ktoré budú vždy a za každých okolností považované za neprijateľné. Špecifikum čierneho zoznamu spočíva v tom, že po jeho ustanovení zákonodarcom nemusí súd ďalej vykonávať test neprijateľnosti zmluvných podmienok. Predmetné poplatky sú preto neprijateľnými zmluvnými podmienkami, a to podľa § 53 ods. 4 písm. t) Občianskeho zákonníka, podľa ktorého za neprijateľné zmluvné podmienky sa považujú najmä ustanovenia, ktoré: „požadujú od spotrebiteľa plnenie za službu, ktorej poskytnutie dodávateľom v prevažnej miere nesleduje záujmy spotrebiteľa.“ Ak preto dodávateľ využíva poplatnenie konkrétnych úkonov alebo služieb, môže v zmysle ustanovenia § 53 ods. 4 písm. t) Občianskeho zákonníka na spotrebiteľa prenášať len také nákladové bremeno, ktoré bude sledovať prospech spotrebiteľa v prevažnej miere. Ustanovenie § 53 ods. 4 písm. t) Občianskeho zákonníka pritom nevyžaduje na posúdenie neprijateľnosti poplatkov žiadnu špecifikáciu služieb poskytnutých ako protihodnotu poplatkov, ale len splnenie podmienky, že ide o plnenie za službu, ktorej poskytnutie dodávateľom v prevažnej miere nesleduje záujmy spotrebiteľa. Ďalej zasa citovala právny názor obsiahnutý vo vyššie spomenutej publikácii, podľa ktorého zmluvná podmienka do slovenského právneho poriadku prelomovo zaviedla tzv. teóriu materiálneho prospechu plnenia spotrebiteľa, ktorá je inšpirovaná judikatúrou nemeckých a rakúskych súdov. Jednoducho povedané, nemalo by sa stávať, že spotrebiteľ bude poskytovať podľa zmluvy také plnenia, ktoré v prevažujúcej miere nebudú sledovať jeho záujmy. Ak dodávateľ využíva vedľajšie cenové dojednania a spolplatňuje konkrétne úkony alebo služby, malo by byť na spotrebiteľa prenášané len také nákladové bremeno za poskytované služby, ktoré bude sledovať prospech spotrebiteľa v prevažnej miere. Poplatok za vedenie účtu nemá povahu odplaty za konkrétnu zmluvnú službu poskytovanú bankou, a preto nepredstavuje dojednanie týkajúce sa ceny. Vedenie úverového účtu nepredstavuje samostatnú odplätnú službu banky

klientovi, práve naopak, slúži výhradne záujmom banky. Pokiaľ ide o splácanie úveru banke, slúži úverový účet v prvom rade účtovným, resp. zúčtovacím účelom banky, ktorá prostredníctvom svojho vnútorného vedenia účtov vo vlastnom záujme sleduje stav plnenia úverového vzťahu dlžníkom. Optikou daného právneho posúdenia začali byť následne veľmi správne posudzované aj ďalšie poplatkové úkony účtované spotrebiteľom, pričom test neprijateľnosti plnení požadovaných od spotrebiteľa pozostáva z prvku prevažujúceho materiálneho prospechu, prvku jasnosti, určitosti a zrozumiteľnosti definície plnenia, ktoré sa od spotrebiteľa požaduje a prvku odôvodnenosti predmetného plnenia. V prípade, ak plnenie požadované dodávateľom od spotrebiteľa nespĺňa čo i len jeden z uvedených atribútov, ide o neprijateľnú zmluvnú podmienku, ktorou sa navyšuje plnenie spotrebiteľa a ktorá nemôže v súdnom prieskume neprijateľnosti zmluvných podmienok obstáť. Na tento účel je žiaduce, aby orgány aplikácie práva a ochrany práva posudzovali každý jeden poplatok, jeho zákonmi inkorporáciu v spotrebiteľskom záväzku, jeho skladbu a zložky a špecifikáciu, prípadne odôvodnenie jeho vyberania z pohľadu jasnosti, určitosti a zrozumiteľnosti zmluvnej podmienky. K takému cieľu smeruje ustanovenie písmena t), ktoré ušľachťuje kritéria na prieskum akéhokoľvek plnenia požadovaného dodávateľom od spotrebiteľa. Rovnako dala do pozornosti právny názor uvedený v publikácii Občiansky zákonník I. § 1 - 450. 2. vydanie. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2019 aj v súvislosti s otázkou procesnej stránky dokazovania neprijateľnosti zmluvnej podmienky, ktorej neprijateľnosť už bola judikovaná, a to taký, že ak by však dodávateľ opätovne uplatnil žalobou plnenie na základe tej istej neprijateľnej podmienky, pre ktorú mu už súd raz plnenie z takejto zmluvnej podmienky nepriznal, súd mu žalobu bez ďalšieho môže zamietnuť a nemusí už opätovne zdôvodňovať neprimeranosť zmluvnej podmienky. Stačí poukázať už na právoplatný rozsudok súdu. Súčasne dodala, že z princípu rovnosti zmluvných strán sa jej javí byť dôvodnosť poplatku, ktorý žiada žalovaný za poskytnutie úveru asi tak dôvodný, ako by bola dôvodná jej požiadavka, aby jej žalovaný poskytol poplatok v rovnakej výške za prijatie úveru. Bez toho, aby úver prijala, by jej ho žalovaný poskytnúť nemohol. Nerovnosť práv a povinností spotrebiteľa na jednej strane a dodávateľa na strane druhej, je očividná. Na základe uvedených skutočností žalobkyňa navrhla rozsudok v napadnutých výrokoch zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

10. K odvolaniu žalobkyne sa písomne vyjadril žalovaný, ktorý uviedol, že pokiaľ žalobkyňa poukazuje na smernicu Rady 93/13/EHS, on považuje za dôležité uviesť, že Súdny dvor Európskej únie vo veci C-621/17 uviedol, že článok 4 ods. 2 a článok 5 smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách sa majú vykladať v tom zmysle, že z požiadavky, podľa ktorej musí byť zmluvná podmienka formulovaná jasne a zrozumiteľne nevyplýva povinnosť, aby také zmluvné podmienky, o aké ide vo veci samej, ktoré neboli individuálne dohodnuté a sú obsiahnuté v zmluve o úvere uzatvorenej so spotrebiteľmi, pričom presne určujú sumu poplatkov za správu a poplatku za poskytnutie úveru, ktoré znáša spotrebiteľ, spôsob ich výpočtu a dátum ich splatnosti, tiež podrobne špecifikovali všetky služby poskytované ako protihodnota dotknutých súm. To znamená, že interpretácia označenej smernice v pomere k ustanovenia Občianskeho zákonníka by mala spočívať v tom, že zákonná úprava ani výslovne a ani interpretáciou nemôže vyžadovať špecifikáciu „protiplnenia“ poplatku uhrádzaného spotrebiteľom. Samotné označenie „poplatok za poskytnutie úveru“ definuje, za čo sa poplatok platí. Z odvolania žalobkyne nevyplýva, že by túto skutočnosť spochybňovala. Predstava, že zmluva má mať akési osobitne duplikované ustanovenie, z ktorého by uvedená skutočnosť vyplynula, nemá oporu v žiadnom zákone. Poskytnutie úveru je predsa záujmom žiadateľa o úver. Vyššie uvedené má oporu aj v stanovisku Najvyššieho súdu Českej republiky, sp. zn. Cpjn 203/2013 (stanovisko vo veci bankových poplatkov), ktoré v bode 22 uvádza, argument o vlastnom záujme úverového veriteľa spravovať úver (srov. Palko, D. Poplatky za vedenie úverového účtu. Soudce 2013, č. 1. s. 7 an.) je zavádzajúci, lebo ako každý dobrovoľne uzatvorený obchod je aj poskytnutie (čerpanie) úveru, vrátane plnenia ďalších povinností dohodnutých v zmluve o úvere záujmom oboch strán (zhodne Jirkůvová, M. Bankovní poplatky. Soudce 2013, č. 6, s. 16 an). Právny poriadok Slovenskej republiky pritom upravuje napríklad poplatok za rezervovanie prostriedkov na základe úverovej zmluvy. Na základe uvedených skutočností žalovaný navrhol, aby odvolací súd výrok napadnuté odvolaním potvrdil ako vecne správne a súčasne, aby žalovanému priznal právo na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

11. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní podľa ust. § 34 CSP, v zmysle zásad ust. § 470 ods. 1 a 2 CSP, vzhľadom na včas podané odvolanie preskúmal rozsudok v napadnutom rozsahu, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasledujúce CSP bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP a contrario) s tým, že miesto

a čas vyhlásenia rozhodnutia oznámil na úradnej tabuli Krajského súdu v Prešove a na jeho webovej stránke najmenej 5 dní vopred a dospel k záveru, že odvolanie žalobkyne je dôvodné.

12. K odvolacím námietkam žalobkyne odvolací súd uvádza nasledovné.

13. V odvolacom konaní z dispozičnej zásady vyplýva, že odvolací súd vec prejedná v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáha prieskumu. Určením rozsahu napadnutia rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolateľ nielen vymedzuje to, ohľadne akých výrokov u rozhodnutia súdu prvej inštancie nastal suspenzívny účinok odvolania, ale súčasne stanoví medze, v ktorých je odvolací súd oprávnený a povinný rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmať.

14. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov v kontexte s namietaným nesprávnym zistením skutkového stavu a nesprávnym právnym zistením, teda, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne, v úplnosti, aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (Ústavný súd Slovenskej republiky II. ÚS 78/05).

15. K námietke nesprávneho právneho posúdenia § 365 ods. 1 písm. h) CSP odvolací súd uvádza, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O omyl ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery (pozri napr. Najvyšší súd SR, sp. zn. 7 Cdo 7/2010).

16. K samotnej neprijateľnosti zmluvnej podmienky uvedenej v článku 6. zmluvy o revolvingovom úvere, odvolací súd konštatuje, že znaky neprijateľnej zmluvnej podmienky napĺňa nielen podmienka, ktorá je neprimeraná (napr. neprimeraná sankcia za porušenie záväzku spotrebiteľa), ale aj podmienka, ktorá je neurčitá alebo je v rozpore s „ratio legis“ zákonného ustanovenia, podľa ktorého bola dojednaná. V prejednávanej veci dojednanie o poplatku bolo žalovaným v zmluve o revolvingovom úvere predformulované a žalobkyňa nemohla znenie, ani obsah predmetnej podmienky ovplyvniť. Zmluvná podmienka upravujúca poplatok za poskytnutie úveru tak nebola so spotrebiteľkou individuálne dojednaná (§ 53 ods. 2 Občianskeho zákonníka), preto podlieha prieskumu v zmysle ustanovenia § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka.

17. Ustanovenie § 499 Obchodného zákonníka upravuje možnosť dojednania odplaty za tzv. „rezervovanie“ prostriedkov veriteľa pre dlžníka, ide o odplatu za to, že veriteľ od uzavretia zmluvy o úvere s týmto nemôže disponovať a čaká na to, kedy, v akej výške a či vôbec ich dlžník reálne bude čerpať. V danej veci však už priamo v žiadosti o poskytnutie úveru/zmluve o úvere je žalovaným predformulovaná žiadosť dlžníka o prevod čiastky úveru na jeho účet (bod 11. zmluvy), teda žalovanému je už v čase uzavretia zmluvy zrejmé, že dlžník žiada o čerpanie finančných prostriedkov okamžite, t. j. momentom uzatvorenia zmluvy, a to v plnej výške určenej zmluvou. Obdobie „rezervácie“ prostriedkov tak v danom prípade nenastáva, a preto dojednanie poplatku za poskytnutie úveru je neprijateľné s poukazom na ustanovenie § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, keďže spotrebiteľovi zaň nie je poskytnuté zo strany veriteľa žiadne protiplnenie. V danom prípade odplatu za poskytnutie úveru predstavuje dojednaný úrok ako cena úveru, a preto nemôže obstať poplatok ako ani ďalšie plnenie toho istého charakteru a účelu, len pod iným názvom. Z neprijateľnej zmluvnej podmienky žalovanému nevznikol nárok na plnenie voči žalobkyňi, keďže neprijateľná zmluvná podmienka je neplatná (§ 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka).

18. V nadväznosti na to odvolací súd zdôrazňuje, že v tomto dôsledku bola žalobkyňa v konaní o určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok úspešná v celom rozsahu, a preto považuje za nevyhnutné priznať jej voči žalovanému nárok na náhradu trov konania o určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok v rozsahu 100 %.

19. Z uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom rozsahu podľa ust. § 388 CSP zmenil tak ako to uviedol vo výrokovej časti svojho rozhodnutia.

20. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa ust. § 396 ods. 1 v spojení s ust. § 255 ods. 1 CSP, pričom odvolanie žalobkyne bolo vyhodnotené ako dôvodné, a preto bol priznaný nárok na náhradu trov odvolacieho konania žalobkyni proti neúspešnému žalovanému v plnom rozsahu.

21. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 odsek 2 CSP v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 odsek 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).